

Sygn. akt **V Ca 209/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

| | |
|-----------------|--|
| Przewodniczący: | SSO Bożena Miśkowiec |
| Sędziowie: | SSO Beata Gutkowska (spr.) SSR Dorota Walczyk |
| Protokolant: | st. sekr. sąd. Aneta Obcowska |

po rozpoznaniu w dniu 2 lutego 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. N.**

przeciwko **(...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.**

o zwolnienie spod egzekucji

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Mokotowa w W.

z dnia 18 maja 2015 r., sygn. akt I C 376/15

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że zwalnia od egzekucji 99 (dziewięćdziesiąt dziewięć) udziałów w spółce (...) Spółka z o.o. z siedzibą w W., KRS (...), należących do P. N., zajętych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Płocku T. G. w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym pod sygn. Km 6855/14 oraz odstępuje od obciążania pozwanego kosztami procesu;

2. odstępuje od obciążania pozwanego kosztami postępowania odwoławczego.

Sygn. akt V Ca 209/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 stycznia 2015 roku P. N. wniósł przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. na podstawie art. 841 § 1 i 3 k.p.c. o zwolnienie spod egzekucji wszystkich udziałów w Spółce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., zajętych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku T. G. w postępowaniu egzekucyjnym Km 6855/14, wszczętym na wniosek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.. Nadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew z dnia 07 maja 2015 roku pozwana (...) Sp. z o.o. w S. wniosła o oddalenie powództwa w całości i obciążanie strony powodowej kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego, według norm przepianych.

Wyrokiem z dnia 18 maja 2015 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie w punkcie I. powództwo oddalił, w punkcie II. zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2417 złotych (dwa tysiące czterysta siedemnaście) tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę 2400 złotych (dwa tysiące czterysta) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił w trakcie postępowania, że:

W dniu 10 grudnia 2010 roku pomiędzy M. H. (zbywca) a P. N. (nabywcą) została zawarta w formie pisemnej umowa przedwstępna sprzedaży udziałów o wartości nominalnej 150,00 zł w (...) Spółce z o.o. z siedzibą w W. w liczbie 99, stanowiących własność M. H. za łączną kwotę 14.850 zł. Następnie, w dniu 02 stycznia 2015 roku strony zawarły umowę zbycia udziałów o treści takiej jak w umowie przedwstępnej. Przedmiotowa umowa została zawarta w formie pisemnej. Notariusz D. C., przed którą stawiły się strony umowy tego samego dnia, poświadczyla ich tożsamość na podstawie przedstawionych jej dowodów osobistych.

Pismem z dnia 02 stycznia 2015 roku P. N. zawiadomił Zarząd Spółki (...) Sp. z o.o. w W. o przejściu na jego rzecz 99 udziałów w kapitale zakładowym Spółki o łącznej wartości 14.850,00 zł, co stanowiło 99 % kapitału zakładowego spółki.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku T. G. wszczął z wniosku wierzyciela (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. przeciwko M. H. postępowanie egzekucyjne pod sygn. akt Km 6855/14 w toku którego pismem z dnia 13 stycznia 2015 roku (otrzymanym przez Spółkę w dniu 22 stycznia 2015 r.)

zostały zajęte udziały spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. należące do dłużnika M. H..

W piśmie datowanym na dzień 30 stycznia 2015 r. P. N. zwrócił się do pełnomocnika wierzyciela z prośbą o zwolnienie spod egzekucji ww. zajętych udziałów jako stanowiących jego własność.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny, Sąd Rejonowy uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 841 § 1 k.p.c. osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa. Jeżeli dłużnik zaprzecza prawo powoda, należy oprócz wierzyciela pozwać również dłużnika (§ 2). Natomiast w myśl § 3 powołanego przepisu, powództwo można wnieść w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba że inny termin jest przewidziany w przepisach odrębnych.

Powództwo ekscydencyjne zmierza do zakwestionowania zasadności lub dopuszczalności egzekucji, mimo że osoba trzecia nie zarzuca niezgodności z prawem dotychczas, dokonanych czynności. Przeciwwstawia się prowadzeniu egzekucji z określonego przedmiotu, gdy egzekucja z tego przedmiotu narusza jej prawa podmiotowe (G. Tracz, Przesłanki wytoczenia powództwa ekscydencyjne go, PS 1996, nr 7-8, s. 89 i n.). Podstawa do wytoczenia powództwa o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji występuje wówczas, gdy w toku zajęcia zostały naruszone prawa osoby trzeciej (np. dana rzecz jest własnością tej osoby), przy czym, co podkreśla się w piśmiennictwie, chodzi o naruszenie tego rodzaju, że doszło do zajęcia takiego składnika majątkowego, z którego wierzyciel nie ma prawa zaspokoić swojej wierzytelności.

W pierwszym rzędzie wskazać należy, iż w ocenie Sądu Rejonowego powód zachował termin przewidziany w przepisie art. 841 § 3 k.p.c. do wniesienia przedmiotowego powództwa. Pismo Komornika Sądowego dotyczące zajęcia udziałów: w spółce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. zostało nadane w dniu 20 stycznia 2015 roku. a odebrane przez pełnomocnika spółki w dniu 22 stycznia 2015 roku. Samo pismo nosi datę 13 stycznia 2015 roku.

Zważywszy na fakt, iż powództwo zostało wytoczone w dniu 30 stycznia 2015 roku, nie ulega wątpliwości, że termin miesięczny został przez powoda zachowany.

Niezależnie od powyższego zdaniem Sądu Rejonowego powód w toku niniejszego procesu nie udowodnił, iż wskazane w pozwie udziały w spółce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w dacie ich zajęcia stanowiły jego własność.

Przejęcie prawa własności udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością zostało obwarowane w kodeksie spółek handlowych dochowaniem szczególnej formy czynności prawnej. Przepis art. 180 k.s.h. wymaga mianowicie, aby taka czynność prawna została dokonana w formie pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym.

Istotą powyższej, szczególnej formy jest poświadczenie przez notariusza własnoręczności podpisów stron zawierających umowę - może to nastąpić albo w chwili złożenia podpisu, przy zawieraniu umowy w obecności notariusza, bądź też w sytuacji, gdy do zawarcia umowy nie doszło przed notariuszem, w terminie późniejszym, w trybie uznania podpisu za własnoręczny, którą to okoliczność notariusz zaznacza w poświadczanym dokumencie (art. 88 ustawy o notariacie) . Jeśli do poświadczenia własnoręczności podpisu doszło przed notariuszem w dacie późniejszej niż data złożenia podpisu na umowie, za datę zawarcia umowy uznać należy datę notarialnej legalizacji podpisu.

Zaznaczenia wymaga, że forma pisemna z podpisami notarialnie poświadczonymi jest to szczególna forma czynności prawnej. Jej znaczenie musi być niewątpliwie oceniane zgodnie z zasadami wskazanymi w przepisie art. 73 § 1 i 2 Kodeksu cywilnego. Stanowią one, że jeżeli przepis prawa wymaga dokonania jakiejś czynności prawnej w formie pisemnej, to czynność ta jest nieważna tylko w sytuacji, gdy przepis prawa taki rygor przewiduje. Jeżeli natomiast została zastrzeżona inna forma szczególna, to czynność dokonana bez jej wypełnienia jest nieważna, chyba że chodzi o zastrzeżenie formy do uzyskania szczególnych skutków prawnych. W przedmiotowej sprawie, jak wspomniano, została zastrzeżona forma szczególna, czyli pisemna z podpisem notarialnie poświadczonym, a więc **jej niezachowanie będzie skutkowało nieważnością czynności prawnej** (w podobnej sprawie SN w wyroku z dnia 25 stycznia 2007 r.. sygn. akt V CSK 411/06 publ. LEX nr 319241). Przejęcie więc własności udziałów na **nabywcę** może nastąpić dopiero po sporządzeniu umowy przeniesienia własności udziałów w tej formie.

Umowa zbycia udziałów z dnia 02 stycznia 2015 roku przedłożona przez powoda takiego wymogu nie spełnia. Jak wynika z treści poświadczenia . którego kopia znajduje się na k. 47 akt sprawy, notariusz D. C. poświadczyła **jedynie tożsamość stawiających się przed nią stron**, w oparciu o okazane dowody osobiste a **nie ich podpisy na przedmiotowej umowie**. W treści poświadczenia nie ma żadnego odniesienia do podpisów złożonych pod umową. O ile sama umowa została podpisana w obecności notariusza, prawidłowo sporządzony akt poświadczenia przez notariusza winien mieć treść następującą : ja, niżej podpisany notariusz (J. K.) poświadczam, że powyższe podpisy własnoręcznie złożyli w mojej obecności (J. N., zamieszkały w W., legitymujący się DO seria i numer oraz S. N. zamieszkały w W. legitymujący się DO seria i numer) a tożsamość stawiających ustaliłem na podstawie okazanych mi dowodów osobistych .

Przedmiotowy akt notarialny poświadczenia podpisów w ogóle nie zawiera. W tej sytuacji Sąd Rejonowy uznał, iż złożona do akt sprawy przez powoda umowa zbycia udziałów nie została zawarta w formie określonej w art. 180 ksh, jest nieważna, zatem powód nie nabył skutecznie udziałów należących do M. H.. Tym samym, powód nie wykazał, aby w niniejszej sprawie istniała podstawa żądania zwolnienia przedmiotowych udziałów spod egzekucji. Z tych względów, Sąd Rejonowy oddalił powództwo w całości.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach postępowania stanowił art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie, z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Niewątpliwie przegranym w niniejszej sprawie jest powód. Mając zatem na względzie wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, na zasądzoną od strony powodowej na rzecz pozwanej t\łułem kosztów procesu składają się koszty zastępstwa procesowego pozwanej przez radcę prawnego w kwocie 2.400,00 zł ustalone na podstawie

§ 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1349 ze zm.) powiększone o opłatę skarbową od dokumentu pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł powód, zaskarżając je w całości. Zarzuty apelacji zgodnie z art. 381 w zw. z art. 368 § 1 pkt 4 kpc stanowią nowe fakty i dowody, których strona powodowa nie miała możliwości powołać w pierwszej instancji, a mianowicie:

1. protokół sprostowania oczywistych omyłek pisarskich, z dnia 18 maja 2015 r., w klauzulach obejmujących czynność poświadczenia własnoręczności podpisów w dnia 2 stycznia 2015 r., przez D. C. notariusza w W..

W oparciu o powyższe **wniósł o:**

1. zmianę zaskarżonego postanowienia z dnia 18 maja 2015 r., poprzez zwolnienie od egzekucji wszystkich udziałów w Spółce (...) z o.o., ul. (...), (...)-(...) W., KRS: (...), zajętych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku T. G., w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym pod sygn. Km 6855/14, wszczętym na wniosek (...) Spółka z o.o., należących do mojego Mocodawcy.

2. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji, przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowego postępowania;

3. zmianę zaskarżonego postanowienia z dnia 18 maja 2015 r., poprzez zwolnienie Powoda z obowiązku poniesienia kosztów postępowania procesowego, zasądzonych Pozwanemu od Powoda, oraz poprzez zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda niniejszych kosztów w postępowaniu w I instancji;

4. zmianę zaskarżonego postanowienia z dnia 18 maja 2015 r., poprzez udzielenie zabezpieczenia roszczenia Powoda poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego z udziałów Spółki (...) z o.o., prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku, T. G., pod sygn. Km 6855/14;

5. zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów postępowania sądowego w II instancji według norm przepisanych oraz kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na wywiedzioną apelację powoda pozwany wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy oddalił powództwo w całości, albowiem uznał, że powód nie wykazał, aby w niniejszej sprawie istniała podstawa żądania zwolnienia przedmiotowych udziałów spod egzekucji. Sąd Rejonowy uznał, iż złożona do akt sprawy przez powoda umowa zbycia udziałów nie została zawarta w formie określonej w art. 180 ksh, jest nieważna, zatem powód nie nabył skutecznie udziałów należących do M. H.. Złożony przez powoda przed Sądem I instancji akt notarialny poświadczenia podpisów w ogóle nie zawiera. Jak wynika z treści poświadczenia, którego kopia znajduje się na k. 47 akt sprawy, notariusz D. C. poświadczyła **jedynie tożsamość stawiających się przed nią stron**, w oparciu o okazane dowody osobiste a **nie ich podpisy**.

Dysponując dokumentami złożonym przez powoda Sąd Rejonowy słusznie uznał, że powód nie udowodnił ważnego nabycia udziałów, Powód nie wykazał bowiem, że w dniu 2 stycznia 2015 r. zawarł umowę w wymaganej prawem formie, tj. z podpisanymi notarialnie poświadczonymi.

Zgodzić należy się z Sądem Rejonowy, że w dniu 2 stycznia 2015 r. notariusz D. C. poświadczyła **jedynie tożsamość stawiających się przed nią stron**, w oparciu o okazane dowody osobiste, a **nie ich podpisy**.

Jednakże przed Sądem II instancji powód udowodnił, że także treść poświadczenia była jedynie wynikiem oczywistej omyłki notariusza D. C.. Okoliczność ta została wykazana za pośrednictwem protokołu sprostowania oczywistych omyłek k. 111 oraz zeznaniami samej notariusz k.218. Przesłuchiwana w charakterze świadka notariusz nie miała wątpliwości, że w dniu 2 stycznia 2015 r. strony umowy stawily się w jej kancelarii w celu poświadczenia podpisów pod umową. Notariusz zeznała, że tak też opisana była ta czynność w repertorium.

Sąd dopuścił te dowody w postępowaniu apelacyjnym, uznając za wiarygodne, że powód a nawet jego pełnomocnik, działając w zaufaniu do notariusza, byli przeświadczeni o prawidłowości złożonego poświadczenia.

Zgodne z doświadczeniem życiowym jest, że skoro w dniu zawarcia umowy obie jej strony w tym samym czasie stawily się w kancelarii notariusza, to nie po to aby notariusz potwierdziła ich tożsamość, lecz aby poświadczyć ich podpisy pod tą umową.

Sąd Okręgowy uznał za nietrafne zarzuty pozwanego, że dokonanie takiego sprostowania oczywistych omyłek przez notariusza było niedopuszczalne. Wbrew twierdzeniom pozwanego sprostowanie nie dotyczyło treści czynności prawnej (jaką było zbycie udziałów), lecz jedynie sprostowaniem treści poświadczenia, co jest zgodne z art. 80 § 4 prawa o notariacie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 2 stycznia 2014 r. doszło do zawarcia ważnej umowy zbycia udziałów z podpisami notarialnie poświadczonymi, zgodnie z art. 180 ksh.

W związku z tym, że powód udowodnił, że przed zajęciem tych udziału w postępowaniu egzekucyjnym, stał się ich właścicielem, Sąd Okręgowy uznał powództwo za zasadne w całości na podstawie art. 841 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok i orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 386§ 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku. W świetle podniesionych powyżej okoliczności sprawy, Sąd Okręgowy mimo że pozwany przegrał sprawę w całości, nie obciążył go kosztami procesu w obu instancjach, na podstawie art. 102 k.p.c. Jak bowiem wskazano powyżej, Sąd Rejonowy oddalił powództwo z powodu niedostatecznej uwagi powoda i złożenia przez niego nieprawidłowego poświadczenia przez notariusza.